

Bíró Szabolcs

Benyák Zoltán: Ars Fatalis + Az idő bolondjai

Kedvenc könyvet kiválasztani, egyetlenegy kedvencről írni kutyanehez feladat. Sokan vannak, és mindegyiküket másért szeretem. Gárdonyi Gézát és az *Egri csillagokat* azért, mert megteremtette a valódi magyar történelmi regény műfaját – és mennyire gyűlölöm, hogy a jelenkor az „ifjúsági” polcra helyezi ezt a súlyos mérföldkövet! Bán Mór *Hunyadiját* azért, mert megteremtette a XXI. századi magyar történelmi regényt, és sikerrel emelte le a műfajt az „ifjúsági” polcra. Umberto Ecótól *A rózsza neve* örökös helyet bérel a könyvespolcomon, hiszen egész egyszerűen nincs még egy ilyen regény, amely cafatokra robbantotta az agyam, aztán a darabokat átrendezve egy teljesen másik agyat épített fel a koponyámban. És akkor még nem is beszéltem a többi olyan műről, ami nyomott hagyott a lelkemben.

Azért sikerült végül Benyák Zoltánt kiválasztanom, mert ez az ember egészen biztos, hogy valamiféle láthatatlan csatornákon keresztül kapja a jeleket és üzeneteket. Úgy ír, ahogy senki más, és olyan témái vannak, mint rajta kívül senki emberfiának. A kört azonban nem tudom egyetlen könyvre szűkíteni: Benyáktól a 2012-ben megjelent *Ars Fatalist* és a 2013-as *Az idő bolondjait* egyformán szeretem.

Az *Ars Fatalis* főszereplője Anton Pal, a világcsavargó férfiú, aki évek óta álmai rejtélyesen eltűnő, majd újra felbukkanó nőjét követi, és közben fokozatosan rádöbben, hogy a dolgok nem egészen úgy működnek a világunkban, ahogy azt ő hitte. Nincsenek véletlenek, vannak viszont csodák, az isteni szikra részecskéi, melyeket egy különös alak birtokol. Az egyik isztambuli piacon rásózott üveggolyó például kétségkívül képes a csodatételre. A jó- és balszerencsét egy budapesti bolondokházába zárt testvérpár és két dobókocka irányítja. Aki viszont szeretné, hogy viszonzatlan szerelme kölcsönössé váljon, annak az egyik párizsi metróállomásán élő lányt kell felkeresnie – akinek a lépte nyomán virágok nőnek ki a pusztá betonból.

Az *Ars Fatalis* mágikus realista regény a javából. Realista, mert a hétköznapiakat irányító

erők, a sors, a szerelem, a halál mind a maguk szép és kegyetlen formájában jelennek meg a lapokon, és mágikus, mert a szöveg ezeket az erőket a szereplők testébe vagy különböző tárgyakba plántálja – elfogadja a létezésüket, és megpróbálja megérteni. Valóságból szőtt mese, az olvasó fejében indukálódó képek pedig olyanok, mintha Salvador Dalí festette volna őket. Ízig-vérig irodalom, és teljesen európai regény.

A szinte percre pontosan egy évvel később megjelent *Az idő bolondjai* egy földrajzilag tulajdonképpen beazonosíthatatlan helyszínen, Szent Kron szigetén játszódik, és pár árnyalattal talán sötétebb is „elődjénél”. A történet szerint Mimi Lafarge, a fiatal lány kegyetlen betegségének köszönhetően egy sebesen öregedő testbe zárva kénytelen élni. Manfred, a sziget furcsa idegene olyan titkok tudója, melyek a történelem előtti korokba nyúlhatnak vissza. Tak Lachensky, a sziget egyetlen órásmestere múltjában pedig számos olyan nap van, amiről nem szívesen beszél. Egy egyszerű napon különös szemű jövevény érkezik a szigetre, és a világ kizökken menetéből. Az öröklét ígéretének árnyékában a szigetnek és minden lakójának el kell gondolkoznia a halandóságán, és fel kell fednie igazi arcát. Szeptember tizenhetedikén ugyanis Szent Kron szigetén megáll az idő, és nem is folyik tovább egészen addig, míg... Na de nem lövöm le a végső poént!

Úgy vélem, ez az újabb mágikus realista gyöngyszem sem jobb, sem rosszabb nem lett az *Ars Fatalis*nál, ugyanis én ennél is tovább megyek: nálam ez a két regény párba állítva tarol igazán, de együtt már olyannyira, hogy még azt is megkockáztatom, a kortárs magyar regényirodalom egyik legkiemelkedőbb teljesítményével állunk szemben. Benyák Zoltán ugyanis nem csak elképesztő ötletekkel és történetekkel operál, de az emberi lélekről és természetéről is olyan döbbenetesen erős képet tud festeni, hogy abba előbb belepirulunk, majd kénytelenek vagyunk nagyon mélyen elgondolkodni rajta. Benyáktól olvasni különleges élmény – nem szabad kihagyni!

havilap

XXII. évfolyam, 2. szám, 2014. október

Főszerkesztő: Hodossy Gyula

Vezető szerkesztő: Petres Csizmadia Gabriella

Örökös munkatárs: Turczel Lajos

Szerkesztőbizottság elnöke:

Fibi Sándor

Tagok:

Hrbáček Noszek Magdaléna

Kalácska József

Klemen Terézia

Komzsík Attila

Krippel Éva

Novák Mónika

Szokol Dezső

Nyomdai előkészítés:

Václav Kinga

Gyenes Gábor

Nyomja:

Press Group s.r.o, Banská Bystrica

Kiadja:

Katedra Alapítvány

Felelős kiadó:

Hodossy Gyula

Elérhetőség:

Katedra Alapítvány

Palác Duna Palota,

Galantská cesta 658/2F,

929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

E-mail: katedra@katedra.skHonlap: www.katedra.sk

Bankszámlaszám: 1014769018/1111.

Kiadványunkat támogatta a Szlovák Köztársaság Kormányhivatala, a Szlovák Köztársaság Oktatásügyi, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériuma.

KATEDRA

mesačnik

ročník XXII., 2. číslo, október 2014

Vydavateľ:

Nadácia Katedra,

Palác Duna Palota,

Galantská cesta 658/2F,

929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

IČO: 35591609

ISSN 1335-6445 • EV: 611/08

Časopis vychádza s finančnou podporou

Ministerstva školstva, vedy, výskumu

a športu Slovenskej republiky.

Realizované s finančnou podporou

Úradu vlády SR - program Kultúra

národnostných menšín 2014.

Náklad: 2500 ks

Redakcia / Szerkesztőségünk:

Nadácia Katedra – Katedra Alapítvány.

Palác Duna Palota, Galantská cesta

658/2F, 929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

Honlap: <http://www.katedra.sk>E-mail: katedra@katedra.skkatedra.szerkesztoseg@gmail.com

Minden jog fenntartva.

Kéziratokat nem őrzünk meg

és nem küldünk vissza.

A címlapon
a Buzitai Alapiskola
fotója látható.

Fényképezte: Hanesz Júlia